

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2017 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 937 894 082
Organisasjonsform: Sparebank
Foretaksnavn: ARENDAL OG OMEGNS SPAREKASSE
Forretningsadresse: Torvet 8
4836 ARENDAL

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2017 - 31.12.2017

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Rune Kristoffersen
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 26.02.2018

Grunnlag for avgivelse

År 2017: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2016: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2017

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 02.05.2019

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
RESULTATREGNSKAP			
Renteinntekter og lignende inntekter			
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		126 000	302 000
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder		83 454 000	76 762 000
Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		3 297 000	4 725 000
Andre renteinntekter og lignende inntekter		-3 000	0
Sum renteinntekter og lignende inntekter		86 874 000	81 789 000
Rentekostnader og lignende kostnader			
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		3 216 000	4 374 000
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		18 566 000	18 378 000
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		9 152 000	6 554 000
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital		0	0
Andre rentekostnader og lignende kostnader		1 329 000	1 290 000
Sum rentekostnader og lignende kostnader		32 263 000	30 596 000
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		54 611 000	51 193 000
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning			
Inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		3 259 000	2 671 000
Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning		3 259 000	2 671 000
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester			
Garantiprovisjon		209 000	200 000
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	3	14 873 000	12 123 000
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		15 082 000	12 323 000
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester			
Andre gebyrer og provisjonskostnader		3 879 000	3 762 000
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		3 879 000	3 762 000
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler			

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		181 000	1 015 000
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning		237 000	0
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater		407 000	269 000
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler		825 000	1 284 000
Andre driftsinntekter			
Andre driftsinntekter		21 000	35 000
Sum andre driftsinntekter		21 000	35 000
Lønn og generelle administrasjonskostnader			
Lønn	2	15 822 000	14 732 000
Pensjoner	4	1 815 000	979 000
Sosiale kostnader		3 977 000	2 707 000
Lønn m.v.		21 614 000	18 418 000
Administrasjonskostnader	5	7 338 000	7 085 000
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader		28 952 000	25 503 000
Avskrivninger m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler			
Ordinære avskrivninger	6	2 077 000	1 862 000
Sum avskrivninger m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		2 077 000	1 862 000
Andre driftskostnader			
Driftskostnader faste eiendommer		867 000	919 000
Andre driftskostnader	2, 7	8 134 000	8 118 000
Sum andre driftskostnader		9 001 000	9 037 000
Tap på utlån, garantier m.v.			
Tap på utlån	8	1 178 000	1 402 000
Sum tap på utlån, garantier m.v.		1 178 000	1 402 000
Nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler			
Gevinst/tap		-595 000	417 000

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
Sum nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler		-595 000	417 000
Resultat av ordinær drift		28 116 000	26 357 000
Skatt på ordinært resultat	9	6 986 000	5 906 000
Resultat av ordinær drift etter skatt		21 130 000	20 451 000
Resultat av ekstraordinære poster		0	0
Resultat for regnskapsåret		21 130 000	20 451 000
Overføringer og disponeringer			
Overført til sparebankens fond	15	20 380 000	19 701 000
Overført til gavefond og/eller gaver		750 000	750 000
Sum disponeringer og overføringer		21 130 000	20 451 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
BALANSE - EIENDELER			
Kontanter og fordringer på sentralbanker		42 777 000	47 785 000
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		30 796 000	44 877 000
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		6 000 000	9 500 000
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		36 796 000	54 377 000
Utlån til og fordringer på kunder			
Factoring		0	0
Kasse-/drifts- og brukskreditter	8	190 889 000	161 289 000
Byggelån	8	92 948 000	24 888 000
Nedbetalingslån	8	2 358 747 000	2 303 578 000
Nedskrivninger på individuelle utlån	8	5 815 000	6 920 000
Nedskrivninger på grupper utlån	8	15 000 000	15 000 000
Sum netto utlån og fordringer på kunder		2 621 769 000	2 467 835 000
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning			
Sertifikater og obligasjoner	10	50 894 000	35 066 000
Utstedt av det offentlige		50 894 000	35 066 000
Sertifikater og obligasjoner	10	158 941 000	190 182 000
Utstedt av andre		158 941 000	190 182 000
Sum sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning		209 835 000	225 248 000
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning			
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	12	51 876 000	42 776 000
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		51 876 000	42 776 000
Eierinteresser i tilknyttede selskaper			
Sum eierinteresser i tilknyttede selskaper		0	0

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
Eierinteresser i konsernselskaper			
Sum eierinteresser i konsernselskaper		0	0
Immaterielle eiendeler			
Sum immaterielle eiendeler		0	0
Varige driftsmidler			
Maskiner, inventar og transportmidler	6	3 090 000	3 593 000
Bygninger og andre faste eiendommer	6	47 371 000	48 829 000
Sum varige driftsmidler		50 461 000	52 422 000
Andre eiendeler			
Andre eiendeler		271 000	414 000
Sum andre eiendeler		271 000	414 000
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Opptjente ikke mottatte inntekter		4 176 000	3 328 000
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		855 000	759 000
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		5 031 000	4 087 000
SUM EIENDELER		3 018 816 000	2 894 944 000
BALANSE - GJELD OG EGENKAPITAL			
GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjoner			
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	13	174 000	185 000
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	13	200 000 000	200 000 000
Sum gjeld til kredittinstitusjoner		200 174 000	200 185 000
Innskudd fra og gjeld til kunder			
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	13	1 622 952 000	1 689 005 000
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	13	395 120 000	305 068 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
Sum innskudd fra og gjeld til kunder		2 018 072 000	1 994 073 000
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			
Obligasjonsgjeld	13	459 503 000	382 565 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		459 503 000	382 565 000
Annen gjeld			
Annen gjeld		13 539 000	11 961 000
Sum annen gjeld		13 539 000	11 961 000
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		7 342 000	6 910 000
Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	4	2 654 000	2 161 000
Utsatt skatt	9	3 776 000	3 713 000
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		6 430 000	5 874 000
Ansvarlig lånekapital			
Sum ansvarlig lånekapital		0	0
Sum gjeld		2 705 060 000	2 601 568 000
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital		0	0
Sum innskutt egenkapital		0	0
Opptjent egenkapital			
Sparebankens fond	14, 15	313 756 000	293 376 000
Sum opptjent egenkapital		313 756 000	293 376 000
Sum egenkapital		313 756 000	293 376 000
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	11	3 018 816 000	2 894 944 000
POSTER UTENOM BALANSEN			
Betingede forpliktelser	16	27 258 000	27 474 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
Forpliktelser	16	128 966 000	85 453 000

Årsrapport 2017

Arendal og Omegns Sparekasse

Lokalbanken som kjenner deg

Årsberetning til regnskapet for 2017

Innledning

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Arendal og Omegns Sparekasse ble etablert i 1890 og er en selvstendig sparebank med lokalisering i Arendal. Banken er totalleverandør av finansielle tjenester til personkunder og mindre næringskunder. Det primære markedsområdet er Arendal og omegn, men vi betjener også utflyttede privatkunder med tilknytning til området.

På tross av hard konkurranse ble 2017 et godt år for banken med et resultatet før skatt på MNOK 28,1. Bankens skattekostnad, som kommer samfunnet til gode, utgjør ca. MNOK 7,0.

Vi er i en tid med en rivende teknologisk utvikling, og kundene gjør mer og mer selv av de daglige bankoppgavene. Bankens mål er å være i paritet med konkurrentene på digitale/mobile løsninger og overlegen på personlig rådgivning. Førstnevnte løses gjennom Eika Alliansen og strategiske samarbeidspartnere, mens sistnevnte løses ved fortsatt å ha høy fokus på utvikling av kompetanse, bruk av gode rådgivningsverktøy og lokal tilstedeværelse.

To av bankens viktigste konkurransefortrinn er personlig service og en hurtig beslutningsprosess med fokus på å finne løsninger. Vi tror at disse faktorene er medvirkende til at vi for 11. året på rad ble kåret til beste bank på kundetilfredshet.

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen er økt med MNOK 123,9 og utgjør ved årsskiftet MNOK 3.018,9. Dette er en økning på 4,3 % i 2017 mot en økning på 10,2 % i 2016. Gjennomsnittlig forvaltningskapital gjennom året var MNOK 2.950,0.

Kapitaldekningen var 19,7 % pr. 31.12.17 mot 20,3 % i 2016. Nedgangen tilskrives økning av utlån til foretak, engasjement med pantesikkerhet i eiendom og øvrige engasjement, samt økning av andeler i verdipapirfond og egenkapitalposisjoner.

Innskudd

Innskudd fra kunder er økt med MNOK 24,0, som tilsvarer en økning på 1,2 % mot 5,7 % året før. Det meste av økningen har skjedd på høyrentekonti. Innskuddene utgjør ved årsskiftet 66,9 % av forvaltningskapitalen.

Innskuddsform	MNOK		%	
	2017	2016	2017	2016
Folio	101,22	99,02	5,0	5,0
Lønskonti	180,51	157,15	8,9	7,9
Hønnerkonti	54,90	52,96	2,7	2,7
Kapitalkonti	926,54	906,94	45,9	45,5
Særvilkår	714,28	742,37	35,4	37,2
BSU	38,14	33,14	1,9	1,7
IPA	2,37	2,49	0,1	0,1
Sum	2.018,07	1.994,07	100,0	100,0

Utlån

Brutto utlån på egen bok økte med MNOK 152,8 til i alt MNOK 2.642,6. Dette tilsvarer en oppgang på 6,1 % mot en oppgang på 12,0 % i 2016. Utlån formidlet til Eika Boligkreditt (EBK) økte til MNOK 811,8 fra MNOK 582,1 i 2016. Totale brutto utlån inkl. EBK viser en vekst på MNOK 382,5 eller 12,5 %. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering lav.

Totalt sett har låneetterspørselen vært stabil gjennom hele året. Brutto utlån utgjør 87,5 % av forvaltningskapitalen. Forøvrig vises det til notene 1 og 8 i regnskapet.

Utlånsformål	MNOK		%	
	2017	2016	2017	2016
Boliglån	2.251,89	2.197,93	85,2	87,9
Næringslån	317,69	208,40	12,0	8,4
Forbrukslån	70,74	90,44	2,7	3,6
Øvrige lån	2,27	2,99	0,1	0,1
Sum	2.642,59	2.499,76	100,00	100,0

Bankens styring av finansiell risiko

Bankens finansielle risikoer består hovedsakelig av markedsrisiko, kredittrisiko, renterisiko, kursrisiko og likviditetsrisiko. Kredittrisiko er beskrevet under tap på utlån.

Styret legger vekt på at banken skal ha en lav til moderat risiko. Det innebærer bl.a. at renterisikoen holdes innenfor gitte rammer, framfor å utnytte kortsiktige inntjeningsmuligheter.

Vi har i løpet av året gjennomført kontrolltiltak i henhold til Finanstilsynets forskrift om internkontroll. Herunder har vi vurdert de vesentligste risikoer i banken, slik som kredittrisiko, renterisiko, likviditetsrisiko og mislighetsrisiko. Styret mener at banken har god oversikt over dens virksomhet, og at kontrollene innenfor de vesentligste risikoområdene er tilfredsstillende.

Markedsrisiko

Finansmarkedet er i betydelig strukturell og teknologisk utvikling. Et nært og godt samarbeid med produktleverandører er et prioritert mål for banken. Dette er med på å sikre tilgang på kvalitetsmessige gode produkter til privat- og næringslivskunder.

Renterisiko

Vi vurderer renterisikoen til å være fra lav til moderat. Banken har i hovedsak flytende renter på innskudd og utlån til kunder. Banken har fastrenteinnskudd på MNOK 83,4 med rentefornyelse 01.06.18 og fastrenteutlån utgjør MNOK 5,5. Løpetiden på fastrenteutlån er fra 3 mnd til 6 år.

Bankens beholdning av obligasjoner er på MNOK 209,8 med en durasjon på 0,14 år. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på MNOK 0,3 mill. Bankens lave durasjon på obligasjonsbeholdningen skyldes at porteføljen hovedsakelig består av obligasjoner med kvartalsvis rentjustering. Se for øvrig note 10 og 12.

Banken har fem løpende obligasjonslån pålydende henholdsvis MNOK 10, 50, 100 og 2 x 150.

Valutarisiko

Bankens regnskapsposter eksponert i utenlandsk valuta gjelder kun omsetning av utenlandske sedler. Bokført saldo på beholdning av valuta pr. 31.12.17 er MNOK 0,2. Gevinst på valuta relateres til kjøp og salg av valuta til kunder.

Kursrisiko

Bankens kursrisiko vurderes som moderat. Porteføljen består av anleggsaksjer, rentefond og obligasjoner. Bankens bokførte beholdning utgjør ved utgangen av 2017 henholdsvis MNOK 47,7, MNOK 4,2 og MNOK 209,8.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko kan forenklet sies å være risikoen for at banken ikke kan gjøre opp for sine forpliktelser i tide. Banken har i 2018 forfall på lån hos Kredittforeningen for Sparebanker (KFS) på 2 x MNOK 50,0 og obligasjonslån på

MNOK 10,0. For å møte forfall i 2018 vurderer banken nye låneopptak kombinert med fokus på EBK som finansieringskilde. Utover dette har banken også en trekkfasilitet på MNOK 130,0 i DNB, samt trekkrammer på deponerte obligasjoner i Norges Bank. Se for øvrig note 13 for spesifisering av beløp, rentestruktur og løpetid.

Et sentralt mål er også utviklingen i bankens forhold mellom innskudd og utlån som forteller noe om grad av avhengighet til pengemarkedet. Banken er opptatt av å opprettholde en solid innskuddsdekning. Ved utgangen av året var denne på 76,4 % av brutto utlån mot 80,1 % året før. Deler av obligasjonsporteføljen pålydende MNOK 75,5 er deponert i Norges Bank. Totalt sett har banken en god likviditetssituasjon. Leverage Coverage Ratio (LCR) pr 31.12.17 er 158, mot et krav på 100.

Verdipapirer

Bankens beholdning av verdipapirer er redusert med MNOK 6,3 til i alt MNOK 261,7. Beholdningen av aksjer, egenkapitalbevis og rentefond er økt med MNOK 9,1 til i alt MNOK 51,9. Økningen i aksjeporteføljen tilskrives økning av eierandelen i EBK som avhenger av benyttelse av EBK som finansieringskilde, og kjøp av rentefond på MNOK 4,0.

Obligasjonsporteføljen er redusert med MNOK 15,4 til MNOK 209,8. Akkumulerte negative kursreguleringer utgjør MNOK 0,2. Netto verdiendring og gevinst på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer utgjorde totalt MNOK 0,2. Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning utgjorde MNOK 0,2.

Det er foretatt salg av diverse eiendomsfond slik at gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler ga et negativt bidrag på MNOK 0,6. Utbytte fra aksjer utgjorde totalt MNOK 3,3 i 2017. Forøvrig vises det til note 10 og 12 i regnskapet.

Driftsresultat

Årets ordinære resultat etter tap utgjør MNOK 28,1 og svarer til 1,1 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 1,0 % året før. Styret har foreslått følgende disponering av årets overskudd:

Resultat før skatt	Kr	28.116.297
- skattekostnad	«	6.986.402
Årets overskudd	Kr	21.129.895
Disponert som følger:		
Overført til bankens fond	«	20.379.895
Gaver	«	750.000

Styret er godt fornøyd med resultatet. Rentenettoen er økt med MNOK 3,4 til MNOK 54,6. Andre driftsinntekter viser en oppgang fra MNOK 12,6 til MNOK 15,3. Andre driftskostnader viser en økning på MNOK 3,6 til MNOK 40,0. Dette skyldes blant annet ny finansskatt og generelt økte driftskostnader. Etter at årets avsetning til bankens fond er foretatt med MNOK 20,4 er dette kommet opp i MNOK 313,8, hvilket svarer til 10,4 % av forvaltningskapitalen (se note 15).

Tap på utlån

Tapene er noe lavere i 2017 enn i 2016 og utgjør en netto utgiftsføring på MNOK 1,2 etter at det har vært en inngang på MNOK 0,9 på tidligere konstaterte tap. Avsetninger til å dekke fremtidige tap på utlån utgjør 0,79 % av brutto utlån. Tapsavsetningene er foretatt etter Finanstilsynets forskrifter og vurderingsprinsipper. Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier fordeler seg med MNOK 0,0 på næringskunder og MNOK 5,8 på privatkunder.

Banken har gode rutiner for avdekking og oppfølging av tapsutsatte engasjementer. Våre næringskunder skal levere regnskap en gang i året og låneengasjement klassifiseres fra 1 til 12. I tillegg blir restanse- og overtrekkslister gjennomgått av styret hver måned. Styret har vurdert bankens risiko for tap på utlån og garantier per 31.12.17 og forventer moderate tap i 2018.

Pensjonsordning

Bankens ansatte inngår i AFP ordningen for bank og finansnæringen. Banken har også avtale om innskuddspensjon for alle ansatte. Se for øvrig note 2 og 4.

Personalet

Ved årsskiftet var det 24 ansatte i banken, hvorav 5 på deltid. Dette tilsvarer 21,5 årsverk. Samarbeidet med bankens ledelse må sies å være meget godt og det samme kan sies om arbeidsmiljøet.

Sykefraværet var 1,9 % i 2017 mot 7,4 % i 2016. På landsbasis var egen- og legemeldt sykefravær, iflg. Statistisk Sentralbyrå pr. 3. kvartal, på 6,5 %. Vi har fokus på tiltak for å redusere sykefraværet. Det har ikke vært skader eller ulykker i banken i inneværende år. Arendal og Omegns Sparekasse har en stab av dyktige medarbeidere som gjør en stor innsats på sin arbeidsplass. De ansatte er en viktig ressurs og får følgelig god anledning til å oppdatere seg på det faglige plan. 11 av bankens ansatte, inkludert banksjefen, har gjennomført autoriseringen som finansiell rådgiver (AFR).

Likestilling

Banken arbeider aktivt og målrettet for å fremme likestilling mellom kjønnene, noe som vi også er pålagt i lov om likestilling. Vi mener det ikke gjøres forskjell på ansatte, eller ved ansettelser, på grunn av nasjonal opprinnelse, religion eller livssyn. Vi tilstreber et arbeidsklima som er tilfredsstillende både for kvinner og menn. Banken arbeider også for rettferdig avlønning med lik lønn for arbeid av lik verdi. Arbeidet vedrørende likestillings spørsmål gjøres i et samarbeid mellom bankens ledelse og de tillitsvalgte. Av bankens 24 medarbeidere er 12 kvinner.

Styret består av 5 personer – 3 kvinner og 2 menn.

Intern virksomhet

Den fysiske sikringen fungerer bra med hensyn til innbrudd/brann samt verditransport. Personalet har gjennomgått prosedyrer ved eventuelle ran. Dette opplegget følges opp jevnlig.

Samfunnsansvar

Bankens bygg har energitilførsel via energibrønner.

Banken har i forhold til økonomisk kriminalitet en egen hvitvaskingsrutine som er retningsgivende for hvordan banken skal håndtere og følge opp arbeidet rundt antihvitvask.

Banken har også etiske retningslinjer som presiserer forventninger og krav som banken stiller til sine ansattes handlemåte og opptreden. I tillegg har banken rutiner som sikrer forbrukerne gjennom blant annet forsvarlig utlånspraksis og etterlevelse av MIFID (EU-direktiv som bl.a. definerer krav til informasjon og rådgivning i forbindelse med investering i finansielle instrumenter).

Utover ovennevnte har banken ingen retningslinjer eller rapportering på dette området.

Ytre miljø

Banken forurenser i liten grad det ytre miljø.

Eika Gruppen – bankallianse og finanskonsern

Arendal og Omegns Sparekasse er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av 69 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 400 milliarder kroner, nær en million kunder og mer enn 3.000 ansatte. Dette gjør Eika Alliansen til en av de største aktørene i det norske bankmarkedet – og en av de viktigste aktørene for norske lokalsamfunn. 9. januar 2018 sa 11 banker opp alle avtalene med Eika Gruppen og datterselskapene. Avtalene

opphever når de respektive oppsigelsesfrister utløper, de fleste med tre kalenderårs frist. De 11 uttredende bankene utgjør: Askim og Spydeberg, Aasen, Drangedal, Klæbu, Harstad, Lofoten, Selbu, Sparebanken DIN, Stadsbygd, Tolga-Os og Ørland.

Lokalbankene ved din side

Lokalbanker har bidratt til økonomisk utvikling og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv i norske lokalsamfunn i snart 200 år. Lokalbankene i Eika Alliansen har full selvstendighet og styring av egen strategi og sin lokale merkevare. Nærhet og personlig engasjement for kundene og lokalsamfunnet, kombinert med inngående kunnskap om kundenes behov og bedriftenes lokale marked, er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn. Lokalbankene i Eika Alliansen er dermed unike og viktige økonomiske bidragsytere til vekst og utvikling for både privatpersoner og norsk samfunns- og næringsliv. I første rekke gjennom sitt engasjement for lokalsamfunnet og som tilbyder av økonomisk rådgiving, kreditt og finansprodukter tilpasset lokalt næringsliv og folk flest. Lokalbankene i Eika Alliansen har blant landets mest tilfrie kunder både i personmarkedet og bedriftsmarkedet. Med 69 lokalbanker med 200 bankkontorer i 148 kommuner representerer lokalbankene en viktig aktør i norsk finansnæring og bidrar til næringslivets verdiskaping og arbeidsplasser i mange norske lokalsamfunn.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppens visjon er «Vi styrker lokalbanken».

Eika Gruppen utgjør finanskonsernet i Eika Alliansen. Konsernets kjernevirksomhet er tjenesteleveranser til lokalbanken og lokalbankens kunder. Eika Gruppen utvikler og leverer tjenester som understøtter stabil og effektiv bankdrift, samt løsninger og kompetanse som skal sikre videre vekst og utvikling i bankene, lokalsamfunnet og ikke minst for kundene. Konkret innebærer det blant annet å levere en komplett plattform for bank- infrastruktur, inkludert IT, betalingsformidling og digitale tjenester som nett- og mobilbank. Eika Gruppen har et profesjonalisert prosjekt- og utviklingsmiljø som investerer store ressurser i utvikling av nye, digitale løsninger for lokalbankene. Produktselskapene i Eika Gruppen – Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmedling – leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Utover disse leveransene gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice.

I tillegg arbeider Eika Gruppen innenfor områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes næringspolitiske interesser på disse områdene.

Eika Gruppens samlede leveranser sikrer lokalbankenes konkurransedyktighet slik at de kan bygge videre på sin sterke, lokale markedsposisjon.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er et kredittforetak som er eid av 67 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Selskapet har konsesjon som kredittforetak og finansierer sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften i forhold til større norske og internasjonale banker.

Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på om lag 100 milliarder kroner og er følgelig en viktig bidragsyter til at kundene i lokalbankene oppnår konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

Eierstyring og selskapsledelse (Corporate governance)

Som basis for sin virksomhet legger banken til grunn strenge krav til redelighet og forretningsmoral, og en bygger på ansatte med stor integritet og holdninger i samsvar med bankens etiske retningslinjer.

Styringsstruktur

Bankens øverste organ er generalforsamlingen som er sammensatt av representanter for bankens innskyttere (2/4), ansatte (1/4) og offentlig oppnevnte (1/4).

Bankens styre har i 2017 bestått av 4 eksterne medlemmer og en representant for de ansatte. Det har vært avholdt 12 styremøter.

Banken har fastsatt egen rutine for vurdering av egnethetskravet til styremedlemmer. Til vurderingen innhentes det informasjon om utdanning, arbeidserfaring og styreverv etc.

Kontrollmekanismer

Banken har revisjons- og risikoutvalg som består av styret.

Utsiktene for 2018

Arendal og Omegns Sparekasse legger vekt på å ha et tillitsvekkende og godt omdømme, og har stort fokus på god bankdrift og fornøyde kunder. Sammen med god soliditet, er banken godt rustet til å møte de mange utfordringer som råder i dagens finansmarked, samt være en god bank for våre kunder og ansatte med utgangspunkt i vårt renoverte og moderniserte bygg ved Torvet i Arendal.

Det er ikke inntruffet forhold etter utløpet av regnskapsåret som er av vesentlig betydning for banken ut over det som fremgår av årsoppgjøret.

Takk

Styret vil takke samtlige ansatte og øvrige tillitsvalgte for godt samarbeid og stor innsats i året som er gått, og rette en hjertelig takk til kunder og øvrige forbindelser for den store tilliten og gode oppslutningen banken har hatt i 2017.

Arendal, 26. februar 2018

Aage Nystøl
(leder)

Odd-Keilon Osmundsen
(nestleder)

Julie Møller Digre

Cathrine Coucheron Berli

Gunn Merete Johansen

Per Olav Nærestad
(banksjef)

2016	2017	Resultatregnskap	Note	2017	2016
<i>Prosent av gj. sn. forv. kap.</i>				<i>Beløp i tusen kroner</i>	
0,01 %	0,00 %	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		126	302
2,80 %	2,83 %	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder		83.454	76.762
0,17 %	0,11 %	Renter og lignende inntekter av sert., oblig. og andre renteb. verdipapirer		3.297	4.725
0,00 %	0,00 %	Andre renteinntekter og lignende inntekter		-3	0
2,98 %	2,94 %	Sum renteinntekter og lignende inntekter		86.874	81.789
0,16 %	0,11 %	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		3.216	4.374
0,67 %	0,63 %	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		18.566	18.378
0,24 %	0,31 %	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		9.152	6.554
0,00 %	0,00 %	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital		0	0
0,05 %	0,05 %	Andre rentekostnader og lignende kostnader		1.329	1.290
1,11 %	1,09 %	Sum rentekostnader og lignende kostnader		32.263	30.596
1,87 %	1,85 %	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		54.611	51.193
0,10 %	0,11 %	Utbytte og andre inntekter av verdipap. med variabel avkastning		3.259	2.671
0,01 %	0,01 %	Garanti provisjon		209	200
0,44 %	0,50 %	Andre gebyrer og provisjonsinntekter	3	14.873	12.123
0,45 %	0,51 %	Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		15.082	12.323
0,14 %	0,13 %	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		3.879	3.762
0,04 %	0,01 %	Netto verdiendring og gevinst / tap på sertifikater og obligasjoner		181	1.015
0,00 %	0,01 %	Netto verdiendring og gevinst / tap på aksjer og andre verdipapirer		237	0
0,01 %	0,01 %	Netto verdiendring og gevinst / tap på valuta og finansielle derivater		407	269
0,05 %	0,03 %	Sum netto gev / tap på val. og verdipap. som er omløpsmidler		825	1.284
0,00 %	0,00 %	Andre driftsinntekter		21	35
0,46 %	0,52 %	Sum andre driftsinntekter		15.308	12.551
0,54 %	0,54 %	Lønn	2	15.822	14.732
0,04 %	0,06 %	Pensjoner	4	1.815	979
0,10 %	0,13 %	Sosiale kostnader		3.977	2.707
0,26 %	0,25 %	Administrasjonskostnader	5	7.338	7.085
0,93 %	0,98 %	Sum lønn og generelle administrasjonskostnader		28.952	25.503
0,07 %	0,07 %	Avskr. mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	6	2.077	1.862
0,03 %	0,03 %	Driftskostnader faste eiendommer		867	919
0,30 %	0,28 %	Andre driftskostnader	2, 7	8.134	8.118
0,33 %	0,31 %	Sum andre driftskostnader		9.001	9.037
1,33 %	1,36 %	Sum andre driftskostnader		40.030	36.402
1,00 %	1,01 %	Driftsresultat før tap og skatt		29.889	27.342
0,05 %	0,04 %	Tap på utlån, garantier mv.	8	1.178	1.402
0,02 %	-0,02 %	Nedskrivning og gevinst / tap på verdipapirer som er anleggsmidler		-595	417
0,96 %	0,95 %	Resultat av ordinær drift		28.116	26.357
0,22 %	0,24 %	Skatt på ordinært resultat	9	6.986	5.906
0,75 %	0,72 %	Resultat av ordinær drift etter skatt/ resultat for regnskapsåret		21.130	20.451
0,03 %	0,03 %	Gaver		750	750
0,72 %	0,69 %	Overført til sparebankens fond	15	20.380	19.701
0,75 %	0,72 %	Disponeringer		21.130	20.451

Balanse per 31. desember	Note:	2017	2016
<i>Beløp i tusen kroner</i>			
Kontanter og fordringer på sentralbanker		42.777	47.785
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		36.796	54.377
Kasse-/drifts- og brukskreditter	8	190.889	161.289
Byggelån	8	92.948	24.888
Nedbetalingslån	8	2.358.747	2.303.578
Sum utlån før spesifiserte og uspesifiserte tapsavsetninger		2.642.584	2.489.755
- Nedskrivninger på individuelle utlån	8	-5.815	-6.920
- Nedskrivninger på grupper av utlån	8	-15.000	-15.000
Sum netto utlån og fordringer på kunder		2.621.769	2.467.835
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	10	209.835	225.248
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	12	51.876	42.776
Utsatt skattefordel	9	0	0
Andre immaterielle eiendeler	6	0	0
Sum immaterielle eiendeler		0	0
Maskiner, inventar og transportmidler	6	3.090	3.593
Bygninger og andre faste eiendommer	6	47.371	48.829
Sum varige driftsmidler		50.461	52.422
Andre eiendeler		271	414
Opptjente ikke mottatte inntekter		4.176	3.328
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	4	0	0
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		855	759
Sum forskuddsbet ikke påløpte kostn og opptjente ikke mottatte inntekter		5.031	4.087
Sum eiendeler	11	3.018.816	2.894.944

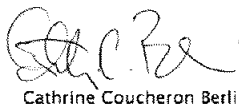
Balanse per 31. desember	Note:	2017	2016
<i>Beløp i tusen kroner</i>			
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	13	174	185
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	13	200.000	200.000
Sum gjeld til kredittinstitusjoner		200.174	200.185
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	13	1.622.952	1.689.005
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	13	395.120	305.068
Sum innskudd fra og gjeld til kunder		2.018.072	1.994.073
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	13	459.503	382.565
Betalbar skatt	9	6.986	5.929
Annen gjeld		6.553	6.032
Sum annen gjeld		13.539	11.961
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		7.342	6.910
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	4,9	6.430	5.874
Ansvarlig lånekapital		0	0
Sum gjeld		2.705.060	2.601.568
Sparebankens fond	14,15	313.756	293.376
Sum egenkapital		313.756	293.376
Sum gjeld og egenkapital	11	3.018.816	2.894.944
Poster utenom balansen			
Garantier	16	27.258	27.474
Andre forpliktelser	16	128.966	85.453

Arendal, 26. februar 2018

Aage Nystøl
(leder)

Odd-Keilon Osmundsen
(nestleder)

Julie Møller Digre

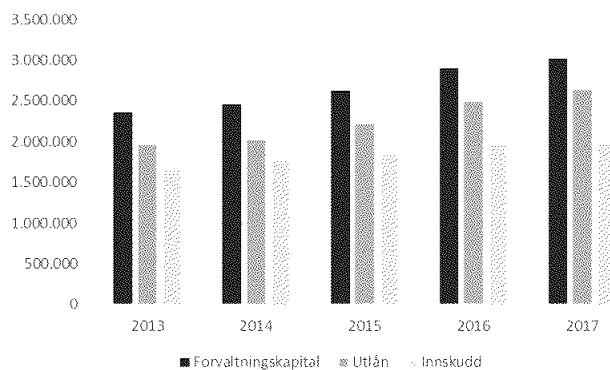

Cathrine Coucheron Berli

Gunn Merete Johansen

Per Olav Nærestad
(banksjef)

Kontantstrømanalyse	2017	2016
<i>Beløp i tusen kroner</i>		
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Tilført fra årets drift	22.409	18.623
Økning/-nedgang diverse gjeld	1.509	3.764
Økning/-nedgang diverse fordringer	-801	-313
Likviditetsendring fra resultatregnskap	23.117	22.074
Økning i brutto utlån	-152.829	-266.864
Økning innskudd fra kunder	23.999	107.945
Økning/nedgang innskudd fra kredittinstitusjoner	-11	-71.834
Økning av obligasjonsgjeld	76.938	208.290
A. Netto likviditetsendring fra virksomheten	-28.786	-389
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto investering i varige driftsmidler	-116	-1.656
Økning i verdipapirer	6.313	43.510
B. Likviditetsendring vedr. investeringer	6.197	41.854
Økning/nedgang i lån til kredittinstitusjoner	17.581	-41.108
Økning/nedgang i ansvarlig lånekapital	0	0
C. Likviditetsendring fra finansiering	17.581	-41.108
A + B + C = Sum endring likvider	-5.008	357
Likviditetsbeholdning pr. 01.01	47.785	47.428
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	42.777	47.785
Tilført fra årets virksomhet fremkommer slik:		
Resultat før skattekostnad	28.116	26.357
Ordinære avskrivninger	2.077	1.862
Endring i tapsavsetninger utlån m.v.	-1.105	-2.940
Endring pensjonsavtale resultatført	0	0
Skattekostnad	-5.929	-5.906
Gaver	-750	-750
Tilført fra årets virksomhet	22.409	18.623

Noter til regnskapet

Note 1 - Generelle regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er avlagt etter regnskapsloven, god forretningskikk og årsregnskapsforskrifter for banker.

Virkelig verdi

Når regnskapsposter vurderes til virkelig verdi, i motsetning til anskaffelseskost, benyttes observerte markedsverdier.

Sikringsvurdering/ porteføljevurdering/derivater

Banken har ikke sikringsforretninger. Når slike forretninger inngås, vurderes forretningen i sammenheng med det underliggende objekt. Bankens portefølje av obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning samt aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning, fordeles i utgangspunktet for hver av gruppene i handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler. Gruppene vurderes regnskapsmessig hver for seg som en portefølje, idet papirene er rimelig likvide.

Utlån og garantier

Utlån bokføres til amortisert kost på etableringstidspunktet. I amortisert kost inngår utlånets hovedstol, gebyrer og eventuelle direkte kostnader. Da banken kun har en uvesentlig andel utlån med fastrente eller med fast margin anses amortisert kost å tilsvare virkelig verdi.

Renteinntekter inntektsføres etter effektiv rentes metode. Den effektive rentesatsen er den renten som neddiskonterer lånets kontantstrømmer over forventet løpetid til lånets amortiserte kost på etableringstidspunktet. Effektiv rentes metode innebærer også at det foretas inntektsføring av renter av engasjement som er nedskrevet. For slike lån inntektsføres internrenten på etableringstidspunktet korrigert for renteendringer frem til tidspunktet for nedskrivning. Det inntektsføres renter basert på lånets nedskrevne verdi.

Nedskrivning for tap foretas når det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall. Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente.

I resultatregnskapet består posten tap på utlån og garantier av konstaterte tap, endringer i nedskrivninger på lån og avsetninger på garantier, samt inngang på tidligere avskrevne fordringer.

Tap på utlån og garantier er basert på en gjennomgang av bankens utlåns- og garantiportefølje etter Finanstilsynets regler for verdsettelse av engasjementer. Banken foretar ved utgangen av hvert kvartal en konkret fastsettelse av tap på utlån og garantier. Misligholdte og tapsutsatte engasjementer følges opp med løpende vurderinger.

Misligholdte lån

Banken anser et engasjement for å være misligholdt senest 90 dager etter at uordnet restanse eller uordnet overtrekk oppsto. Tapsutsatte engasjementer hvor det er åpnet konkurs- eller gjeldsforhandlinger, iverksatt rettslig inkasso, utpanting er foretatt, utlegg er tatt eller hvor andre forhold som svikt i likviditet eller soliditet eller brudd på øvrige klausuler i låneavtaler med banken, defineres også som misligholdte.

Konstaterte tap

Ved konkurs, akkord som er stadfestet, utleggsforretning ikke har ført frem eller ved rettskraftig dom bokfører banken engasjementer som er rammet av slike forhold som konstaterte tap. Dette gjelder også i de tilfeller banken på annen måte har innstilt inndrivelse eller gitt avkall på deler av eller hele engasjementer.

Periodisering av provisjoner og gebyrer

Gebyrer og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekt eller påløper som kostnad.

Regnskapsmessig behandling av obligasjoner, aksjer og grunnfondsbevis

Bankens beholdning i obligasjoner, aksjer og grunnfondsbevis er som tidligere år porteføljevurdert og bokført til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi/markedsverdi pr papir. Anleggsaksjer er vurdert til anskaffelseskost.

Omregning av utenlandsk valuta

Banken har kun utenlandske sedler som regnskapsposter i utenlandsk valuta. Omregning skjer ved opptelling av valuta omregnet til NOK ved kjøpskurs på balansedagen.

Varige driftsmidler

Ordinære varige driftsmidler er oppført i regnskapet til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger. Avskrivningene for året belaster årets driftskostnader og fremkommer på egen linje i resultatregnskapet. Ordinære avskrivninger er basert på anskaffelseskost og fordeles lineært utover den forventede økonomiske levetid som driftsmiddelet har. I de tilfeller den virkelige verdi av et varig driftsmiddel er vesentlig lavere enn den bokførte verdien, foretar banken nedskrivning til virkelig verdi på dette driftsmiddelet.

Utstedte sertifikater og obligasjoner

Utstedte sertifikater og obligasjoner er oppført i balansen til pålydende verdi med tillegg av overkurs og fradrag for underkurs. Overkurs inntektsføres og underkurs kostnadsføres planmessig som en justering av løpende rentekostnader frem til forfall.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel

Regnskapsføres i tråd med god regnskapsskikk, NRSF om resultatskatt. Utsatt skatt/utsatt skattefordel er beregnet med 25 prosent på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom de regnskapsmessige og skattemessige verdiene som finnes ved utgang av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført i balansen.

Skattekostnad

I resultatregnskapet inngår både endring i utsatt skatt samt periodens betalbare skatt i posten skattekostnad. Ytterligere detaljer om skatt, se note 9.

Pensjonskostnad og – forpliktelser

Banken har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordninger er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap, med unntak av AFP-ordningen. Banken har både innskuddsplaner og pensjonsavtale over drift.

Innskuddsplaner

Ved innskuddsplaner betaler banken innskudd til et forsikringsselskap. Banken har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Note 2 – Antall ansatte, ytelser og lån til ansatte og tillitsvalgte

Antall ansatte ved årsslutt av regnskapet var 23, som samlet utgjorde 21,5 årsverk.

Lønn og annen godtgjørelse til banksjef	1.493
Pensjonskostnad til banksjef ¹	161
Godtgjørelse til styrets medlemmer	203
Godtgjørelse til generalforsamlingens leder	10
Godtgjørelse til valgkomiteens medlemmer	6

Det er inngått særskilt pensjonsavtale med banksjefen. Se note 4. Utover dette er det ingen avtaler som gir banksjef, ledende ansatte eller noen av styrets medlemmer særskilte vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet/vervet. Bankens ansatte omfattes av en felles bonusordning knyttet til oppnåelse av enkelte måltall. Denne vedtas årlig og ble i 2017 beregnet til kr 41.243 pr årsverk med utbetaling i januar 2018.

¹ I tillegg til avtale om innskuddspensjon har banksjef en avtale om førtidspensjon fra 62 år. Kostnaden på denne avtalen i 2017 er NOK 411.236. Samlet pensjonskostnad utgjorde NOK 572.324.

Revisjon

Revisors godtgjørelse utgjorde NOK 317.500 (inkl mva). Dette fordeler seg på ordinær revisjon med NOK 230.00, bistand med NOK 24.000 og merverdiavgift på NOK 63.500.

Lån og garantier til ansatte og tillitsvalgte

	Lån	Garanti
Til styret		
Aage Nystøl, styreleder	0	0
Øvrige styremedlemmer	1.291	0
Per Olav Nærestad, banksjef	2.373	0
Øvrige ansatte	33.666	0
Øvrige medlemmer av generalforsamlingen	22.862	0

Vilkår for lån og garantier er ikke opplyst, i det disse er gitt på standard vilkår, eller generelle vilkår som benyttes for ansatte. Rentesubsidieringen utgjør NOK 284.888.

Note 3 – Spesifikasjon av gebyrer og provisjonsinntekter

	2017	2016
Garantiprovisjon	209	200
Verdipapirromsetning og forvaltning	655	412
Forsikringstjenester	2.323	2.079
Betalingsformidling	7.399	6.868
Eika Boligkreditt	3.407	1.817
Øvrige gebyrer	1.089	947
Sum	15.082	12.323

Note 4 – Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Sikrede ytelser

Banken har pensjonsordninger som omfatter alle ansatte. Banken har etter Lov om foretakspensjon en innskuddsordning for de ansatte.

Usikrede ytelser

Banksjefen har en avtale om førtidspensjon fra fylte 62 år. Forventet gjenstående tjenestetid er 10 år. Avtalen er en innskuddsbasert ordning hvor årlig innskudd utgjør 22 % av pensjonsgrunnlaget. Innskuddet forrentes tilsvarende bankens plasseringskonto. Saldo på konto ved fratredelse skal utbetales fordelt på 60 månedsrater. Etter dette inngår banksjef i den ordinære innskuddsbaserte ordningen.

Banken har også en avtalefestet førtidspensjonering (AFP). Den nye AFP-ordningen som gjelder fra og med 1. januar 2011 er å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning, men regnskapsførers som en innskuddsordning frem til det foreligger pålitelig og tilstrekkelig informasjon slik at banken kan regnskapsføre sin proporsjonale andel av pensjonskostnad, pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler i ordningen. Bankens forpliktelser er dermed ikke balanseført som gjeld.

Årets pensjonskostnad	2017	2016
Premie OTP og tidligere ytelsesbasert ordning	1.130	281
Premie innskuddsbasert AFP ordning	236	225
Kostnad usikre ytelser	449	473
Resultatført pensjonskostnad	1.815	979
Usikrede ytelser		
Beregnete pensjonsforpliktelser	2.654	2.161
Ikke resultatført estimatavvik / planendringer	0	0
Pensjonsforpliktelse	2.654	2.161

Note 5 - Administrasjonskostnader

<i>De viktigste enkeltposter er som følger:</i>	2017	2016
EDB-relaterte kostnader	5.572	5.269
Markedsføring	698	793
Porto og telefon	153	146
Andre administrasjonskostnader	915	877
Sum	7.338	7.085

Note 6 - Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

	Maskin/ inventar	Immat. eiendeler	Bygning/ hytte	Sum
Anskaffelseskost 01.01	8.943	5.916	58.087	72.946
Tilgang i året	117	0	0	117
Avgang i året	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	9.060	5.916	58.087	73.063
Akk.ord. avskrivninger 01.01	5.350	5.916	9.258	16.784
Årets ord. avskrivninger	620	0	1.458	2.078
Akk. ord. avskr. solgte driftsmidler	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12	5.970	5.916	10.716	22.602
Balanseført verdi pr. 31.12	3.090	0	47.371	50.461
Økonomisk levetid	Fra 3-10 år	5 år	25 - 50 år	

Note 7 – Andre driftskostnader

<i>De viktigste enkeltposter er som følger:</i>	2017	2016
Honorar, ekstern revisor	318	321
Vedlikehold/anskaffelse av inventar mv.	641	545
Forsikring, avgifter og kontingenter	689	565
Kjøpte tjenester fra Eika-gruppen	6.078	6.287
Andre driftskostnader	408	399
Sum	8.134	8.117

Note 8 – Utlån og tap på utlån

Geografisk fordeling	Utlån		Garantier	
	2017	2016	2017	2016
Egen kommune	2.086.030	1.905.951	26.073	26.156
Nabokommuner	386.386	371.200	785	918
Landet for øvrig	170.168	212.604	400	400
Sum	2.642.584	2.489.755	27.258	27.474

<i>Spesifikasjon på viktige næringer og personkundemarkedet:</i>	Primærnæring		Industri		Bygg og anlegg		Handel, hotell og rest.	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Utlån	13.326	14.377	4.437	4.890	134.803	74.134	16.878	20.316
Garantier	189	189	194	344	2.953	5.662	603	908
Eksponeringer	30	18	2.069	1.856	32.845	4.999	6.351	4.514
Misligholdte engasjement	0	0	0	0	0	0	0	0
Tapsutsatte engasjement	0	0	0	0	0	0	0	0
Indiv. nedskrivning	0	0	0	0	0	0	0	0
	Eiendomsforvaltning/drift		Transport og kommunikasjon		Tjenesteytende virksomhet ellers		Personkunder	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Utlån	113.367	61.984	7.912	8.393	26.962	24.306	2.324.899	2.281.355
Garantier	3.014	250	1.226	2.028	390	390	18.689	17.703
Eksponeringer	14.401	3.488	1.234	1.126	5.211	6.364	66.825	63.089
Misligholdte engasjement	0	0	0	0	0	0	2.905	4.250
Tapsutsatte engasjement	0	0	0	0	0	0	20.701	23.313
Indiv. nedskrivning	0	0	0	0	0	0	5.815	6.920

Inntektsførte renter på engasjement med individuelle nedskrivninger er 0,7 mill. kroner for 2017.

Misligholdte engasjement	2017	2016
Totale misligholdte engasjement	2.905	4.250
Indiv nedskr på misligh engasjement	-240	-900
Netto misligholdte engasjement	2.665	3.350
Totale øvrige tapsutsatte engasjement	20.701	23.313
Individuelle nedskrivninger	-5.575	-6.020
Netto øvrige tapsutsatte engasjement	15.126	17.293

Endring i individuelle nedskrivninger	Utlån til og fordring på kunder	Garanti-ansvar
Individuelle nedskrivninger pr. 01.01	6.920	0
- Periodens konstaterte tap, hvor tidl. foretatt indiv. nedskr.	-2.087	0
+ Økning individuelle nedskrivninger i perioden	150	0
+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	1.760	0
- Tilbakeføring av tidligere individuelle nedskrivninger i perioden	-928	0
= Individuelle nedskrivninger 31.12	5.815	0

Endring i nedskrivning på grupper av utlån	Utlån til og fordring på kunder	Garanti-ansvar
Gruppevis nedskrivninger pr 01.01	15.000	0
+ Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	0	0
= Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12	15.000	0

Årets tapskostnader	Tap på utlån	Tap på garantier
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-1.105	0
+ Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	0	0
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er avsatt indiv. nedskrivninger for	1.131	0
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er avsatt indiv. nedskrivninger for	2.087	0
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-935	0
Periodens tapskostnad	1.178	0

Risikoklassifisering

Overvåking av kredittrisiko og oppfølging av tapsutsatte engasjementer tillegges stor vekt i banken. Kredittrisiko overvåkes bl.a. gjennom misligholdsrapportering, restanserapportering og risikoklassifisering.

Bankens risikoklassifiseringssystem differensierer kundene basert på kundens økonomi, forretningsmessige- og kunderelaterte faktorer. Banken vektlegger risiko ved prising av sine engasjementer, således er det en sammenheng mellom risikoklassifisering og prising av lån. Næringsengasjementer blir gjennomgått og oppdatert i risikoklassifiseringssystemet basert på innsendte regnskaper. Personkundedata innhentes fra offentlige kilder og fremlagt kundedokumentasjon.

Kriteriene for klassifisering av person- og næringskunder er avgitt inntekt/økonomi. Hvert engasjement graderes etter disse kriteriene med ulike risikoklasser. Den overordnede klassifiseringen består av utlån og kreditter med henholdsvis lav (1-3), middels (4-7) og høy (8-12) risiko.

Det vesentlige av bankens engasjementer befinner seg i klasse med lav risiko (1-3), noe som må betegnes som tilfredsstillende. Risikoklassifiserte utlån med lav risiko utgjør 72 %. Middels risiko og høy risiko utgjør hhv. 19 % og 9 %. Se tabell under.

Risikoklasse	Tot engasjement		Utnyttet engasjement		Garantier		Ind nedskr		% utlån	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
1	391.646	310.178	359.303	286.601	16.361	16.313	0	0	14%	12%
2	1.224.915	1.243.633	1.194.916	1.210.268	1.877	1.143	0	0	45%	49%
3	376.827	306.525	348.166	294.859	537	1.901	0	0	13%	12%
4	159.564	161.712	156.451	157.244	485	817	0	0	6%	6%
5	159.166	161.913	146.977	158.547	2.987	0	0	0	6%	6%
6	139.153	121.676	125.497	116.950	1.166	550	0	0	5%	5%
7	73.584	84.117	68.182	80.513	872	708	0	0	3%	3%
8	72.465	48.082	66.912	45.109	662	414	0	0	3%	2%
9	41.948	31.507	40.746	30.037	429	603	0	0	2%	1%
10	119.027	90.245	110.976	82.002	1.882	4.866	0	200	4%	3%
11	3.480	2.301	3.480	2.141	0	159	0	0	0%	0%
12	20.953	25.457	20.952	25.446	0	0	5.815	6.720	1%	1%
Uklass.	64	81	26	28	0	0	0	0	0%	0%
Totalt	2.782.792	2.587.427	2.642.584	2.489.745	27.258	27.474	5.815	6.920	100%	100%

Nedskrivninger på grupper av utlån er ikke tilordnet risikogruppene.

Note 9 - Skatt

Regnskapsmessig behandling av skatt:	2017	2016
Midlertidige forskjeller/ grunnlag utsatt skatt:		
Kursregulering obligasjoner	-169	-1.159
Kursregulering aksjefond	-163	
Pensjonsforpliktelse	-2.654	-2.161
Anleggsreserve	18.089	18.171
Grunnlag utsatt skatt/skattefordel	15.102	14.851
Utsatt skatt 25%	3.776	3.713
Endring utsatt skatt	63	350
Betalbar skatt:		
Resultat før skatt	28.116	26.357
Permanente forskjeller	-2.343	-2.968
Endring midlertidig forskjell	-251	-1.401
Grunnlag betalbar skatt	25.522	21.988
Årets betalbare skatt	6.381	5.497
Formuesskatt	493	432
Avregning betalbar skatt fra tidligere	49	-373
Utsatt skatt netto endring	63	350
Skattekostnad	6.986	5.906

Note 10 – Obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer

Sertifikater og obligasjoner	Nomiell verdi	Anskaffelsekost	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Låneverdi pantsatt	Låneverdi pantsattbar	Andel børsnotert
Stat/Statsgarantert	25.000	25.019	25.019	25.073	0	0	100 %
Offentlig eide foretak	0	0	0	0	0	0	0 %
Kommune/fylke	26.000	25.875	25.875	26.050	0	25.008	100 %
Banker/finansinstitusjoner	68.400	68.711	68.570	68.624	0	9.723	88 %
Foretak	0	0	0	0	0	0	0 %
OMF	90.000	90.400	90.371	90.839	72.598	87.104	100 %
Utstedt av andre	0	0	0	0	0	0	0 %
Sum obligasjoner	209.400	210.004	209.835	210.587	72.598	121.835	96 %

Ingen av verdipapirene er i utenlandsk valuta. Tidsvektet avkastning siden årsskiftet på porteføljen er 1,63 %, og avkastning utgjør MNOK 3,6. Beholdningen av obligasjoner har en gjennomsnittlig durasjon/varighet på 0,14 år, som gir en rentefølsomhet på MNOK 0,3 ved en endring på 1 %.

Beholdningsendring gjennom året av obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer:

Inngående balanse 01.01	225.248
Tilgang i året	129.779
Avgang i året	-146.182
Kursregulering	990
Utgående balanse 31.12	209.835

Note 11 – Gjenstående løpetid og rentebetingelser for en del poster i balansen

Restløpetid	Total	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd til 1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid
<i>Eiendeler</i>							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	42.777	0	0	0	0	0	42.777
Utlån til og fordr. på kredittinst.	36.796	0	0	0	6.000	0	30.796
Utlån til og fordr. på kunder	2.642.584	289.924	25.342	115.929	518.838	1.692.551	0
Tapsavsetninger	-20.815	0	0	0	0	0	-20.815
Obligasjoner og sertifikater	209.835	0	0	57.131	145.254	7.450	0
Eiendeler uten restløpetid	107.639	0	0	0	0	0	107.639
Sum eiendeler	3.018.816	289.924	25.342	173.060	670.092	1.700.001	160.397
<i>Gjeld og egenkapital</i>							
Gjeld til kredittinstitusjoner	200.174	0	50.000	50.000	100.000	0	174
Innskudd fra og gjeld til kunder	2.018.072	0	262.093	83.440	0	0	1.672.539
Øvrig gjeld med restløpetid	459.503	0	0	10.000	449.503	0	0
Gjeld uten restløpetid	27.311	0	0	0	0	0	27.311
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0	0	0	0
Egenkapital	313.756	0	0	0	0	0	313.756
Sum gjeld og egenkapital	3.018.816	0	312.093	143.440	549.503	0	2.013.780
Netto livid. eksp. på balansen	0	289.924	-286.751	29.620	120.589	1.700.001	-1.853.383

Renterisiko – avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser på hovedpostene i balansen.

Bankens balanseposter er nærmest uten renteesponering (normal varslingstid) med unntak av beholdningen av obligasjoner på MNOK 459,5 og markedsinnlån i KFS på MNOK 200,0. Løpetid på gjeld til kredittinstitusjoner (KFS) varierer fra 2 måneder til 3 år og 5 måneder.

Note 12 – Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning

Spesifikasjon etter grupper	Bal. ført verdi	Virk. verdi	Andel børsn.	Ansk. kost
Handels- og omløpsmidler	4.187	4.187	0 %	4.351
Anleggsmidler	47.689	58.466	0 %	47.684
Sum omløpsmidler og anleggsmidler	51.876	62.653		52.035

Spesifikasjon etter selskap		Anskaff. kost	Virkelig verdi	Antall aksjer	% eierandel
<i>Handels- og omløpsmidler</i>					
<i>Ticker Obligasjonsfond</i>					
EK-KRDTT	Eika Kreditt (4 097,7811 andeler)	4.351	4.187	NA	NA
<i>Anleggsmidler</i>					
<i>Org nr Kredittinstitusjoner</i>					
979391285	Eiendomskreditt ASA	1.756		17.160	0,98 %
986918930	Kredittforeningen for Sparebanker	762		740	1,53 %
979319568	Eika Gruppen ASA	7.208		177.200	0,84 %
885621252	Eika Boligkreditt AS	34.566		8.206.433	0,51 %
937894805	Kvinesdal Sparebank	985		9.851	1,79 %
<i>Org nr Andre selskaper</i>					
979338333	P-Hus Vest AS	300		6	NA
NA	Skandinavisk Datacenter (SDC)	1.191		2.656	NA
918019669	Skagerak Maturo Seed AS	650			2,25 %
NA	Andre aksjer	266			NA
Sum anleggsmidler		52.035	62.563		
Beholdningsendring gjennom året av verdipapirer					
Inngående balanse 01.01					42.776
Tilgang i året					10.851
Avgang i året					-1.751
Kursregulering					0
Utgående balanse 31.12					51.876

Note 13 – Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	Gj snittlig rentesats	Saldo pr 31.12
Lån/innskudd fra kredittinst. u/avtalt løpetid	0,75 %	174
Lån/innskudd fra kredittinst. m/avtalt løpetid	1,61 %	200.000

Gjelden er i norske kroner.

Lån fra kredittinstitusjoner u/avtalt løpetid har renteregulering hver 3. måned, og det er avtalt flytende rente. Lån/innskudd med avtalt løpetid består av innskuddslån i KfS. Innskuddslån i KfS utgjør pr 31.12 fire poster på henholdsvis 4 x 50 mill.kroner med respektive forfall 27.02.18, 29.10.18, 10.02.20 og 11.05.21. Det er ikke stilt sikkerhet for gjelden.

Gjennomsnittlig rente for gjeld uten løpetid er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av gjennomsnittlig gjeld til kredittinstitusjoner. Gjennomsnittlig rente på gjeld med avtalt løpetid er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av vektet gjeld til kredittinstitusjoner gjennom året.

Innskudd og gjeld fra kunder	Gj. snittlig rentesats	Saldo pr 31.12
Innskudd fra og gjeld til kunder u/avtalt løpetid	0,78 %	1.622.952
Innskudd fra og gjeld til kunder m/avtalt løpetid	1,60 %	395.120

Innskudd fra kunder er i norske kroner.

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av gjennomsnitt av inngående og utgående saldo på innskudd fra kunder.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Opptatt	Forfall	Nom rente	Gj. snittlig rentesats	Saldo pr 31.12
OBLIGASJON NO0010705148	2014	28.02.17	3M NIBOR + 62 BP	1,80 %	MNOK 0,0
OBLIGASJON NO0010756737	2016	02.05.18	3M NIBOR + 125 BP	2,12 %	MNOK 10,0
OBLIGASJON NO0010763279	2016	15.04.19	3M NIBOR + 120 BP	2,11 %	MNOK 150,0
OBLIGASJON NO0010779325	2016	23.11.21	3M NIBOR + 120 BP	2,29 %	MNOK 50,0
OBLIGASJON NO0010789951	2017	30.03.20	3M NIBOR + 77 BP	1,75 %	MNOK 100,0
OBLIGASJON NO0010810369	2017	14.11.22	3M NIBOR + 100 BP	2,97 %	MNOK 150,0
Over/underkurs					MNOK -0,5
SUM OBLIGASJONER				2,11 %	MNOK 459,5

All obligasjonsgjeld er i norske kroner. Det er ikke stilt sikkerhet for gjelden. Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad og relaterte gebyr/honorar i året i prosent av vektet saldo på respektive obligasjonslån.

Opplysninger om store transaksjoner

- 15.12.2017 Nedkvittert obligasjon NO0010756737 pålydende 40 mill. kr.
- 14.11.2017 Nedkvittert obligasjon NO0010756737 pålydende 100 mill. kr.
- 14.11.2017 Utstedt obligasjon NO0010810369 pålydende 150 mill.kr, forfall 14.11.22
- 29.09.2017 Markedsinnlån KFS pålydende 50 mill. kr forfall 11.05.2021
- 29.09.2017 Innløst KFS pålydende 50 mill. kr.
- 11.04.2017 Utvidet obligasjon NO0010789951 pålydende 25 mill.kr
- 31.03.2017 Utvidet obligasjon NO0010789951 pålydende 25 mill.kr
- 30.03.2017 Utstedt obligasjon NO0010789951 pålydende 50 mill.kr
- 28.02.2017 Innløst obligasjon NO0010705148 pålydende 32 mill. kr.
- 25.01.2017 Innløst KFS pålydende 50 mill. kr, hadde forfall 10.02.17
- 25.01.2017 Markedsinnlån KFS pålydende 50 mill. kr, forfall 10.02.20

Note 14 - Kapitaldekning

Ansvarlig kapital	2017	2016
Sparebankens fond	313.756	293.376
Overfinansiert pensjonsforpliktelse - 25 % (netto)	0	0
Utsatt skattefordel relatert til overfinansiering av pensjonsforpliktelser	0	0
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-29.389	-25.395
Annen kjernekapital, fondsobligasjon	0	0
Ansvarlig kapital	284.367	267.981

Risikovektet beregningsgrunnlag	2017	2016
Kredittrisiko		
Stater og sentralbanker	0	0
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	6.715	1.975
Offentlig eide foretak	2.004	0
Multilaterale utviklingsbanker	0	0
Internasjonale organisasjoner	0	0
Institusjoner	22.228	24.784
Foretak	77.446	42.673
Massemarkedsengasjementer	0	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.007.901	955.308
Forfalte engasjementer	2.665	3.426
Høyrisiko-engasjementer	0	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	9.051	10.634
Fordringer på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	6.068	8.885
Andeler i verdipapirfond	4.187	0
Egenkapitalposisjoner	24.389	26.739
Øvrige engasjementer	163.426	138.238
Operasjonell risiko	114.558	106.207
Totalt beregningsgrunnlag	1.440.638	1.318.870
Kapitaldekning	19,74 %	20,32 %
Ren kjernekapitaldekning	19,74 %	20,32 %

Note 15 – Endringer i egenkapitalen

	Sparebankens fond
Sparebankens fond 01.01	293.376
Årets overføring til fond	20.380
Sparebankens fond 31.12	313.756

Note 16 – Poster utenom balansen

Garantiansvar:	2017	2016
Fordeling av garantiansvar		
Betalingsgarantier	4.172	3.610
Kontraktsgarantier	6.928	8.443
Lånegarantier	0	0
Lånegarantier EBK	16.158	15.421
Sikringsfondsgaranti	0	0
Samlet garantiansvar	27.258	27.474

Eika Boligkreditt AS (EBK) er et kredittforetak som eies direkte av bankene og som tilbyr kunder gunstig finansiering av boliglån innenfor 60 % av verditakst. Arendal og Omegns Sparekasse har garantiansvar for deler av de låneengasjement som banken har formidlet. Banken har pr. 31.12 formidlet lån for MNOK 811,8.

	2017	2016
Banken har pr 31.12 følgende garantier til EBK:		
Saksgaranti	8.040	9.600
Tapsgaranti	8.118	5.821
Andel av felles garantiramme	0	0
Sum garantiansvar EBK	16.158	15.421

Andre forpliktelser på MNOK 129,0 er ubenyttet kreditt som fordeler seg MOK 62,2 til bedriftsmarkedet og MNOK 66,8 til personmarkedet.

Derivater:

Arendal og Omegns Sparekasse har ingen eksponering i derivater.

RSM Norge AS

Til generalforsamlingen i Arendal og Omegns Sparekasse

Postboks 79
4010 Arendal
N-4012 Arendal MVA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

T: +47 48 27 07 00
F: +47 48 27 07 01

Konklusjon

www.rsm.no

Vi har revidert Arendal og Omegns Sparekasses årsregnskap som viser et overskudd på kr 21 130 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømsoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av bankens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av banken slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og administrerende banksjef (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til bankens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Norge AS is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is a trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not a separate legal entity in any jurisdiction.

RSM Norge AS er medlem av og er medlem av Den norske Revisorforening.

Revisors beretning 2017 for Arendal og Omegns Sparekasse

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjons handlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjons handlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om bankens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at banken ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontroll handlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

Revisors beretning 2017 for Arendal og Ornegns Sparekasse

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Arendal, 26. februar 2018
RSM Norge AS

Johan Thulin Bringsverd
Statsautorisert revisor

TILLITSVALGTE I ARENDAL OG OMEGNS SPAREKASSE 2017-2018

GENERALFORSMALINGEN:

Valgt av kundene:

Bjørn Fossestøl, leder
Knut C. Gjermundsen, nestleder
Øystein Grøddum
Åge Pettersen
Aleksander Høie
Tone Holthe
Bjørn Vedal
Leif Midttun

Varamedlemmer:

Dag Lothar Kanestrøm
Robert Myhren
Elin Merethe Krogstad Hoel
Øyvind Tønnesen
Alf S. Aanonsen

Kommunevalgte:

Cathrine Høyenes Hall
Thor Egil Eik
Per Jakob Haakstad
Andreas Arff

Varamedlemmer:

Morten Kraft
Trygve Holthebekk
Gunn Haga Brekka

Valgt av de ansatte:

Nina M. Tveite
Tove Janne Andersen
Eivind Lauvrak
Gunn M. Johansen

Varamedlemmer:

Øystein Samuelsen
Hilde S. Aarrestad

Styret:

Åge Nystøl, leder
Julie Møller Digre
Odd Keilon Osmundsen, nestleder
Cathrine C. Berli
Gunn M. Johansen (valgt av de ansatte)

Varamedlemmer:

Jon Arve Røyset
Tommod Vaagsnes
Linda Noddeland (valgt av de ansatte)

Valgkomité:

Cathrine Høyenes Hall (kommunevalgt)
Åge Pettersen (innskytervalgt)
Nina Tveite (valgt av de ansatte)

Varamedlem:

Leif Midttun

Revisjonen:

BDO / RSM
Håkon Korslund (BDO) / Johan Thulin Bringsverd (RSM)

Arendal og Omegns Sparekasse

Torvet 8, 4836 Arendal

Telefon 37 00 49 00, telefax 37 00 49 01

post@sparekassa.no www.sparekassa.no